

Indenrigsministeriet, Landdistrikterne, Integrationen og ligestilling af delstaten Slesvig-Holsten

Uddrag fra Delstatsudviklingsplan Schleswig-Holstein – Opdatering 2021

Indholdsfortegnelse

Del D - Miljørapport

- Kapitel 4.3 Grænseoverskridende miljøpåvirkninger
- Kapitel 7 Generel oversigt
- Sammenfattende forklaring

Indholdsfortegnelse

0.1	Liste over illustrationerne .....
0.2	Liste over tabellerne.....
1	Indledning.....
1.1	Indhold og formål .....
1.2	Metode.....
1.3	Relevante miljøbeskyttelsesmål.....
1.4	Basis for data og huller .....
1.5	Miljørapportens opbygning.....
2	Oversigt over indholdet af opdateringen af LEP og forholdet til andre relevante planer og programmer .....
2.1	Kort beskrivelse af indholdet og større ændringer i opdateringen af LEP Kort beskrivelse af indholdet og større ændringer i opdateringen af LEP.....
2.2	Forholdet til andre relevante planer og programmer .....
3	Nuværende tilstand af miljøet i Slesvig-Holsten .....
3.1	Arealanvendelse i rummet .....
3.2	Mennesker, herunder menneskers sundhed.....
3.2.1	Beskyttelse mod støjemissioner.....
3.2.2	Beskyttelse mod lyssignaler.....
3.2.3	Beskyttelse mod skadelige stråler.....
3.2.4	Bosættelsesstruktur .....
3.3	Dyr, planter og biodiversitet .....
3.3.1	Europæiske beskyttede områder .....
3.3.2	Nationale beskyttede områder og strategier .....
3.3.2.1	Naturresevater .....
3.3.2.2	Nationalpark Slesvig-Holsten Vadehavet.....
3.3.3	Arter og Biotopers beskyttelse .....
3.3.4	Biotopnetværk.....
3.4	Areal og jord.....
3.5	Vand .....
3.5.1	Vandløb, søer, overgangs- og kystfarvande .....
3.5.2	Grundvand .....
3.6	Klima og luft .....
3.7	Landskab .....
3.7.1	Beskyttede landskaber.....

3.7.2	Naturparker .....
3.7.3	Biosfærereservater .....
3.7.4	Usegmenterede lavtrafikområder (UZVR).....
3.8	Kulturelle og andre goder .....
3.9	Interaktioner / vekselvirkninger .....
4	Udvikling af miljøet med opdatering af LEP Slesvig-Holsten (miljøpåvirkning) .....
4.1	Indledende bemærkninger .....
4.2	Miljøpåvirkninger fra de enkelte LEP-kapitler (herunder alternativ vurdering og i givet fald forhindrede / afhjælpende foranstaltninger) .....
4.2.1	Udfordringer, muligheder og strategiske indsatsområder (LEP, del A) .....
4.2.2	Netværk og samarbejde (LEP, kapitel 1) .....
4.2.3	Rumlig struktur (LEP, kapitel 2) .....
4.2.3.1	Kysthavet (LEP, kapitel 2.1).....
4.2.3.2	Regulerede områder (LEP, kapitel 2.2).....
4.2.3.3	Landdistrikterne (LEP, kapitel 2.3) .....
4.2.3.4	Byområder og landområder i landdistrikterne (LEP, kapitel 2.4).....
4.2.4	Bosættelsesudvikling (LEP, kapitel 3).....
4.2.4.1	Bosættelsesakser (LEP, kapitel 3.3).....
4.2.4.2	Udviklings- og aflastningssteder (LEP, kapitel 3.4).....
4.2.4.3	Boligforsyning (LEP, kapitel 3.6).....
4.2.4.4	Byudvikling (LEP, kapitel 3.9) .....
4.2.4.5	Detailhandel (LEP, kapitel 3.10).....
4.2.5	Økonomisk udvikling (LEP, kapitel 4).....
4.2.5.1	Mobilitet og transport (LEP, kapitel 4.3).....
4.2.5.2	Digital infrastruktur.....
4.2.5.3	Energiforsyning (LEP, kapitel 4.5).....
4.2.5.4	Sikring af råmateriale (LEP, kapitel 4.6).....
4.2.5.5	Turisme og rekreation (LEP, kapitel 4.7).....
4.2.5.6	Landbrug, skovbrug og fiskeri (LEP, kapitel 4.8).....
4.2.6	Udvikling af forsyningspligtigheder (LEP, kapitel 5) .....
4.2.6.1	Kommunikationsinfrastruktur og digitalisering (LEP, kapitel 4.4) .....
4.2.6.2	Mennesker med handicap (LEP, kapitel 5.4) .....
4.2.6.3	Sundhed, pleje, assistance og sport (LEP, kapitel 5.5).....
4.2.6.4	Infrastruktur for forsyning og affaldsforvaltning, kritisk infrastruktur (LEP, kapitel 5.7) .....
4.2.7	Ressourcebevarelse og ressourceudvikling (LEP, kapitel 6) .....

4.2.7.1	Klimabeskyttelse og tilpasning (LEP, kapitel 6.1).....
4.2.7.2	Natur og miljø (LEP, kapitel 6.2) .....
4.2.7.3	Regionale grønninger (LEP, kapitel 6.3.1).....
4.2.7.4	Beskyttelse mod indlandshøjvands (LEP, kapitel 6.5) og prioriterede områder for indlandshøjvandsbeskyttelse (LEP, kapitel 6.5.1) .....
4.2.7.5	Kystbeskyttelse og klimatilpasning i kystområdet (LEP, kapitel 6.6) og prioriterede områder for kystbeskyttelse og tilpasning af klimaændring i kystområdet (LEP, kapitel 6.6.1) .....
4.3	Grænseoverskridende miljøpåvirkninger .....
4.4	Miljømæssige konsekvenser af hele planen .....
5	Udvikling af miljøet, hvis opdateringen ikke udføres af LEP Schleswig-Holstein .....
6	Beskrivelse af de planlagte overvågningsforanstaltninger.....
7	Generel ikke-teknisk oversigt .....
8	Liste over referencer og kilder .....
9	Direktiver, love og forskrifter .....

Kapitel 4.3: Grænseoverskridende miljøpåvirkninger

Omfanget af Delstatsudviklingsplan grænser op til EU's naboland Danmark. Det er nødvendigt at undersøge i den strategiske miljøvurdering (SMV), om negative grænseoverskridende miljøeffekter kan forekomme på dansk territorium som følge af de nye planspecifikationer i forhold til Delstatsudviklingsplan 2010.

Udkastet til opdatering af delstatsudviklingsplan fastlægger udtalelser i nye principper, der kan have grænseoverskridende miljøpåvirkninger. I særdeleshed lægger delstatsudviklingsplan kapitel 1 vægt på international, overregional, regional og interkommunal udvikling ved at udvikle innovative tilgange (fx inden for digitalisering) og fælles dannelse af funktionelle rum for at sikre lukket konkurrenceevne. Derudover er det tysk-danske samarbejde (INTERREG A-programmet "Tyskland-Danmark" som et centralt instrument) fortsat et mål. Det stærkere netværk og samarbejde, der er rettet mod principperne, kan forventes at have en positiv miljøpåvirkning. Frem for alt skyldes dette målet om at fremme en afbalanceret rumlig og bæredygtig udvikling af by- og landområder, beskyttelse af natur og miljø samt forbedring af livskvaliteten og forbedring af miljøsituationen gennem regionalt og interkommunalt samarbejde.

Vigtige grænseoverskridende aktiviteter af national betydning for Slesvig-Holsten og Danmark er resultatet af den målrettede intensivering af samarbejdet inden for Femern Bælt-aksen og Jyllandskorridoren. Der forfølges derfor målet om at videreudvikle Slesvig-Holstens samarbejde med Hamborg og Danmark til en "nordlig økonomisk region". Dette resulterer i grænseoverskridende projekter til udvikling af transportinfrastruktur og en intensivering af de økonomiske forbindelser, der især støttes af principperne i kapitel 4.3, punkt 6, kapitel 1, punkt 2 og kapitel 1, punkt 3. I forbindelse med målsætningen i kapitel 4.3.1, punkt 7, forfølges der også foranstaltninger langs hovedvejen 5 nord for Heide til den danske grænse med opdateringen af delstatsudviklingsplan. Disse foranstaltninger tjener især til forbedring af grænseoverskridende adgangsforhold. Alle disse foranstaltninger forventes at øge grænseoverskridende befordring af personer og varer. Som følge heraf kan potentielt lokalt negative virkninger på menneskers og dyrs beskyttelse (støj og luftforurening, barriereeffekter), klima / luft (stigende forurenende emissioner på grund af øget trafik) og jord og vand (tab af jordfunktioner på grund af overbygning og forsegling, øget risiko for overfladevand- og grundvandforurening på grund af diffus forurening og trafikulykker) lokaliseret langs de anvendte veje. Imidlertid kan disse effekter reduceres til et minimum ved passende ruteplanlægning og designplanlægning og undtagelses-, reduktions- og kompensationsforanstaltninger.

Udvidelsen af baglandet forbindelsen for den faste forbindelse over Femern Bælt var allerede genstand for statens Delstatsudviklingsplan 2010. Beslutningen om godkendelse af planlægningen blev truffet 31. januar 2019 og har været endelig siden 3. november 2020. Dette resulterer ikke i nye grænseoverskridende miljøpåvirkninger, der udløses af den nuværende opdatering af statens udviklingsplan.

Ved den nordlige grænse i Slesvig-Holsten strækker byen og det omkringliggende område af Flensborg sig til den danske grænse. Udkastet til delstatsudviklingsplan opdatering indeholder ikke nye bestemmelser for området i forhold til det gamle delstatsudviklingsplan, hvilket kunne have en negativ miljøpåvirkning på Danmarks statsområde. Der er dog en lille rumlig forstørrelse i området omkring kommunen Wanderup. Samtidig skal den eksisterende by og omegn Flensborg vest for grænsen til Danmark reduceres lidt (afrunding). Dette giver dog ikke anledning til nogen væsentlig miljøpåvirkning på Danmarks statsområde.

Navnlig kan karakteren og omfanget af denne negative miljøpåvirkning, især på lokalt plan, ikke konkret vurderes på delstatsplanlægningsniveau. De negative virkninger kan normalt reduceres effektivt, undgås eller om nødvendigt kompenseres gennem detaljeret planlægning på kommunalt plan (arealplanlægning, bygge-/udviklingsplanlægning) eller inden for rammerne af projektrelaterede godkendelsesprocedurer.

Kapitel 7: Generel, ikke-teknisk oversigt

Kort beskrivelse af indholdet af delstatsudviklingsplanen

Delstatsudviklingsplanen skal i henhold til § 5 i loven om delstatsplanlægning Slesvig-Holsten (LaplaG) skal udvikle, organisere og værne om hele Slesvig-Holstens område og dets delområder i overensstemmelse med principperne i §§ 1 og 2 i loven om fysisk planlægning (ROG). Rumlige anvendelseskonflikter skal modvirkes af rammebestemmelsesretningslinjerne og samtidig tages der forholdsregler for individuelle rumfunktioner og -anvendelser. Den planlagte rumlige udvikling er fastsat i en planlægningsperiode på 15 år.

Da mange samfundsmæssige og økonomiske forhold for landets rumlige kontrol har ændret sig siden 2010, hvilket delvis resulterede i nye udfordringer, muligheder, rumlige mål og juridiske krav, opdateres den nuværende delstatsudviklingsplanen af 2010 med opdateringen. Opdateringen af kapitel 4.5.1 "Vindenergi på land" er dog genstand for en juridisk uafhængig delvis opdateringsprocedure for delstatsudviklingsplanen 2010 om vindkraft og behandles derfor ikke i miljørapporten.¹

Udkastet til den opdaterede delstatsudviklingsplan består af fire dele. Del A dækker den politiske programmatiske del af delstatsudviklingsplanen. Del B indeholder konkrete mål og principper for fysisk planlægning og del C de illustrative udarbejdelsesspecifikationer (hovedkort). Del D indeholder resuméopgørelsen og miljørapporten.

Baseret på udviklingstendenser og strategiske indsatsområder samt de fysiske planlægningsmetoder i del A formuleres og underbygges principperne og målsætningerne for fysisk planlægning i del B i delstatsudviklingsplanen opdatering og delvist illustreret i del C i illustrationer. Del B er opdelt i seks hovedkapitler og indeholder følgende væsentlige ændringer:

1. **Netværk og samarbejde** Dette nye kapitel handler om en vellykket fremtid i delstaten gennem stærkere netværk og samarbejde - både professionelt og grænseoverskridende. Fem niveauer af samarbejde overvejes: det internationale niveau, det overregionale niveau, niveauet for hovedstadsregionen Hamborg, det regionale niveau og det mellemliggende niveau.
2. **Rumlig struktur:** Hovedfokus ligger på udviklingsperspektiver for by- og reguleringsområder, landdistrikter og by- og landområder i landdistrikter samt på delstatsudviklingsakser. Derudover blev havets territorialfarvande og de indre farvande omfattet. Tildeling af kommuner til de rumlige kategorier blev gennemgået og tilpasset, og udsagnene om mulighederne for landdistrikterne, især den digitale kommunikationsinfrastruktur og forsyningspligtigheder blev suppleret.

---

¹ Se https://www.schleswig-holstein.de/DE/Schwerpunkte/Windenergieflaechen/windenergieflaechen_node.html

3. **Bosættelsesudvikling** : Væsentlige ændringer i dette kapitel omfatter opdatering af boligudviklingsrammerne (herunder fleksibilisering), indførelsen af landdistriktsudviklings- og aflastningsværktøjet til planlægningsområde III, indførelse af et generelt arealbesparelsesmål og tilpasning af målsystemet for omfattende detailhandel til den nuværende retspraksis og på samme tid mere plads til fleksibilitet.
4. **Økonomisk udvikling**: Delstatsudviklingsplanen indeholder mål og principper i dette kapitel om økonomisk og videnskabelig politik, mobilitet og transport, kommunikation og digitalisering, energiforsyning, ressourcesikkerhed, turisme og rekreation, landbrug, skovbrug og fiskeri. Væsentlige ændringer omfatter bl.a. den nødvendige tilpasning af transportinfrastrukturen og fremtidens mobilitet (såsom intermodale forbindelser af transporttyper, nye former for fremdrift, mere fleksibel offentlig transport, ved hjælp af digitale, men også frivillige mobilitetsløsninger). Ny er indførelsen af prioriterede og reserverede områder for skibsfart. Erklæringerne om energiforsyningen er tilpasset de nye energipolitiske målsætninger og omfatter blandt andet udtalelser om sektorkobling og værdiskabelse fra vedvarende energikilder. Ud over definitionen af principper for anvendelse af dyb geotermisk energi, tilføjes også principper for energilagring i saltgruber, kaverner og udelukkelse af fracking som leveringsmetode for kulbrinter. Derudover suppleres erklæringer om konstruktion og nybyggeri af elforsyningsnet. Erklæringerne blev skærpet for et bæredygtigt og multifunktionelt landbrugs-, skovbrugs- og fiskerisektor.
5. **Udvikling af forsyningspligtigheder**: Sikring af offentlige tjenester / forsyningspligtigheder skal forbedre livskvaliteten for mennesker over hele linjen. Det understreger princippet om at skabe lige levevilkår i alle dele af landet. Desuden er der fokus på interkommunalt respektive regionalt samarbejde, så udbuddet af forsyningspligtigheder til mennesker, især i landdistrikterne, kan forbedres tæt på deres hjem. I underkapitlerne Uddannelse, Børn, Ungdom og Familier, Seniorborgere, Handicappede, Sundhed, Pleje og Sport og Kultur foretages nødvendige tilpasninger. Endelig er udsagn om kritisk infrastruktur inkluderet.
6. Kapitlet om **ressourcebevarelse og ressourceudvikling** består af afsnittene Klimabeskyttelse og tilpasning, Natur og miljø, Regionale grønne områder samt Grundvand, indlandshøjvands- og kysthøjvandsbeskyttelse med tilpasning af klimaændringer. Grundlæggende er alle aspekter overvejet med hensyn til de klimaændringer og skal følgelig sikre og beskytte funktionaliteten og den naturlige balance. Ud over beskyttelsen og bæredygtig udnyttelse af naturressourcer og det nyligt indførte kapitel miljøbeskyttelses- og miljøtilpasning, bliver oversvømmelsesbeskyttelse vigtigere både for indlandet og ved kysterne. Andre ændringer omfatter udvidelsen af biotopnettet, tilføjelsen af et princip for vedligeholdelse af permanente græsarealer, inddragelse af naturlige skove i prioritetskategorien for naturbeskyttelse og biosfærereservatet "Slesvig-Holsten Vadehavet og Halligen" i kategorien områdernes reserveringskategori for natur og landskab.

Opgørelserne i opdatereingen af den landsdækkende og tværfaglige delstatsudviklingsplan suppleres og specificeres af regionalplanerne

Metode for miljøvurdering

I overensstemmelse med § 5, punkt 11, LaPlaG sammenholdt med § 8 ROG skal en miljøvurdering (UP) i henhold til EU-direktiv 2001/42 / EF om vurdering af miljømæssige virkninger af visse planer og programmer (SMV-direktivet) udføres ved etablering og ændring af fysiske planlægningsplaner,

Miljøvurderingen er en selvstændig del af proceduren for opdatering af LEP og supplerer denne procedure med proceduremæssige trin og indholdsrelaterede opgaver. Som led i miljøvurderingen skal de vigtigste effekter af delstatsudviklingsplanen på følgende beskyttelsesområder identificeres, beskrives og vurderes:

- Mennesker, herunder menneskers sundhed;
- Dyr, planter og biodiversitet,
- Areal, jord, vand, luft, klima og landskab,
- Kulturelle goder og andre materielle goder samt
- samspillet mellem de ovennævnte goder, der skal beskyttes.

Endelig skal miljøpåvirkningen tages i betragtning som en del af lovgivningsmæssig beslutning om delstatsudviklingsplanen.

Emnet for miljøvurderingen er tekstdelene (A og B) samt den grafiske fremstilling af udkastet til opdatering af delstatsudviklingsplanen (del C). Både målene og principperne undersøges med hensyn til deres miljøpåvirkning. Vurderingen udføres i 2 trin:

- 1) Vurdering af plandefinitionerne for de enkelte kapitler i udkastet til opdatering af delstatsudviklingsplanen, herunder hovedkortet (jf kapitel 4),
- 2) Samlet vurdering af hele planen (jf kapitel 4.4).

Som referenceramme for prognoser og evaluering af miljøpåvirkningen af udkastet til opdateringen af delstatsudviklingsplanen skal opdateringen af delstatsudviklingsplanen 2010 (status quo prognosen) anses. I den henseende fokuserer den nuværende miljøvurdering på de specifikationer, der blev ændret eller nyligt introduceret i forhold til delstatsudviklingsplanen 2010.

Bestemmelserne i udkastet til opdatering af delstatsudviklingsplanen har for det meste en høj grad af abstraktion, hvilket også afspejles i miljøvurderingen i overensstemmelse med § 8, punkt 1, punkt 3, ROG. På grund af planlægningskalaen på 1:300.000 i hovedkortet og den høje grad af abstraktion af planlægningsserklæringerne kan delstatsudviklingsplanen miljøpåvirkninger kun vurderes groft. De beskrives verbalt og evalueres. Bestemmelser med en specifik rumlig reference vurderes med hensyn til deres miljøpåvirkning under hensyntagen til planlægningsstandarder i forhold til rummet.

Mere detaljerede miljøkonsekvensvurderinger, som også omfatter interaktioner mere specifikt, kan kun udføres på regionalplanlægningsplan eller arealplanlægning eller i projektrelaterede godkendelsesprocedurer. Desuden kan de negative miljøpåvirkninger, der undertiden også er mulige med bestemmelserne i udkastet til delstatsudviklingsplanen opdatering effektivt forhindres ved passende detaljeret planlægning på kommunalt plan (arealplanlægning, byplanlægning) eller i licensprocedurer.

Hvis alternativer til bestemmelserne i udkastet til delstatsudviklingsplanen -opdatering er blevet identificeret og behandlet, vil de også blive præsenteret, og årsagerne til, at de ikke er blevet valgt, blive begrundet.

Metoden for miljørapporten blev afstemt inden for rammerne af en scopingproceduren i henhold til § 8, punkt 1, sætning 2 ROG. Der blev afholdt en scoping-aftale den 02.05.2018 i Kiel.

Miljøpåvirkning

Specifikationerne for udkastet til delstatsudviklingsplanen opdatering har som helhed både positive og negative miljøeffekter. Samlet set overvejer de positive virkninger. Dette gælder både for ændringer, der er foretaget af opdateringen og til alle de samlede planspecifikationer for den opdaterede delstatsudviklingsplanen. Den landsdækkende fysiske planlægnings koordinering af de forskellige økonomiske aktiviteter, brugsfordringer og interesser fører i grunden til en koncentration af bosættelses- og erhvervsaktiviteter på centrale steder, deres omkringliggende områder og udvalgte udviklingsakser og -rum (model for decentraliseret koncentration). Uden for disse bosættelser og byområder er beskyttelsen af det åbne rum med dets forskellige åbne rumfunktioner i overensstemmelse med delstatsudviklingsplanen specifikationer prioriteret. På den ene side formulerer delstatsudviklingsplanen et stort antal arealkrav med potentielt negative miljøeffekter (fx boligbyggeri, kommerciel udvikling, transport osv.). Samtidig arbejder den opdaterede delstatsudviklingsplanen for første gang på at reducere ny landvinding med en fast kvantitativ grænse. Desuden følges beskyttelsen af natur og landskab i mange specifikationer som et mål.

Resterende interessekonflikter kan ikke løses af delstatsudviklingsplanen selv, men skal specificeres eller afgøres fra sag til sag på regionalt og lokalt plan. Som regel kan lokalt begrænsede negative miljøeffekter ikke udelukkes helt. Det drejer sig især om gennemførelse af bestemmelser om opdatering af delstatsudviklingsplanen ved konkrete strukturelle foranstaltninger inden for bosættelsesudvikling samt ny og udvidelse af infrastruktur inden for transport og energi. Samtidig peger de overordnede mål indenfor mobilitetsområdet, energitransitionen og klimaforandringerne begrænsning og tilpasning til, at der opnås overordnede positive miljøpåvirkninger på delstatsniveau.

Følgende positive miljøeffekter som følge af opdateringen af delstatsudviklingsplanen fortjener særlig omtale:

- Begrænsning af ny arealanvendelse ved at fastsætte et landsdækkende områdebesparende mål (kapitel 3.9, punkt 3 G: Reduktion af ny arealanvendelse til mindre end 1,3 ha/dag inden 2030);
- Begrænsning af negative miljøvirkninger forårsaget af vejtrafik (støj, luftforurenende stoffer, fragmentering af landskabet) gennem fremme af skibsfart, jernbane, offentlig transport cykling og fodtrafik;
- Reduktion af ressource- og energiforbrug gennem fremme af den økonomiske anvendelse af energi og udnyttelse af vedvarende energikilder (solenergi, geotermisk energi, energilagring) i henhold til energivendingen;
- Forebyggelse af negative miljøpåvirkninger ved udelukkelse af fracking-teknologi (kapitel 4.6, punkt 5 Z)
- Forebyggelse af negative miljøpåvirkninger på grund af overkoncentration i byområder gennem regionale grønne områder samt udviklings- og aflastningsområder i landdistrikterne (kapitel 3.4, punkt 1 G);
- Udvidelse af biotopbeskyttelse og biotopnettet, især gennem mål for områder med funktioner for biotopnet og vildmarksområder (kapitel 6.2, punkt 1 G)
- Undgåelse af negative miljøpåvirkninger som følge af klimaændringer, især højvand og oversvømmelser gennem fremme af kyst- og indlandsforanstaltninger (kystnær forebyggelse af og beskyttelse mod oversvømmelse, højvand i indlandet, prioriterede områder og potentielt reserverede områder for beskyttelse af oversvømmelsesrisici, beskyttelse af oversvømmelsesrisikofelter og beskyttede lavlandområder gennem diger, udvidelse af reserverede områder til kystbeskyttelse og tilpasning grundet klimaændringer).

I princippet bidrager regionalt og interregionalt samarbejde også til en positiv udvikling (kapitel 1, punkt 1 G). De har potentiale til at skabe integrerede koncepter, som bedre kan tilgodese miljøproblemer, som f.eks. beliggenhedsalternativer, end isolerede planer.

Ud over de overvældende positive skal følgende negative miljøeffekter understreges:

- Styrkelse og fremme bosættelsesudvikling inden for boligbyggeri, handel, omfattende detailhandel og overregionale offentlige tjenester / forsyningspligtigheder;
- Udvidelse af arealanvendelsen i de enkelte kommuner ved at ajourføre boligudviklingsrammen (kapitel 3.6.1, punkt 3 Z);
- Udvidelse af arealanvendelse og stigende emissioner af støj og luftforurening ved at styrke og fremme dynamisk økonomisk udvikling, især inden for reguleringsområderne (kapitel 2.2, punkt 2 G) samt udskiftning og opførelse af veje og jernbaner;
- Lokal forøgelse af fragmenteringseffekter, især støj- og luftforurenende emissioner som følge af udvikling af transportinfrastruktur, især gennem opførelse og udvikling af vejinfrastruktur;
- Fragmentering eller udnyttelse af landskabet gennem udbygning af energilinjens infrastruktur, især gennem overheadledninger (kapitel 4.5.5, punkt 1 G) og udvidelse af åbne rums solcelleanlæg (kapitel 4.5.2, afsnit 1-7);

- Strukturelle indgreb som følge af udbygning og forbedring af kystbeskyttelsesplanlægning (kapitel 6.6, punkt 1 Z).

Navnlig kan karakteren og omfanget af denne negative miljøpåvirkning, især på lokalt plan, ikke konkret vurderes på delstatsplanlægningsniveau. De negative virkninger kan normalt reduceres effektivt, undgås eller om nødvendigt kompenseres gennem detaljeret planlægning på kommunalt plan (arealplanlægning, bygge-/udviklingsplanlægning) eller inden for rammerne af projektrelaterede godkendelsesprocedurer.

Grænseoverskridende miljøpåvirkninger

Grænseoverskridende miljøpåvirkninger i Danmark, Mecklenburg-Vorpommern, Niedersachsen og Hamborg kan skyldes grænseoverskridende aktiviteter som følge af den planlagte intensivisering af samarbejdet med hensyn til den økonomiske udvikling af Femern Bælt-aksen og Jyllandskorridoren. Individuelle foranstaltninger vedrører udvikling af transportinfrastruktur og økonomisk udvikling. Dette kan resultere i lokalt negative miljøpåvirkninger.

Navnlig kan karakteren og omfanget af denne negative miljøpåvirkning, især på lokalt plan, ikke konkret vurderes på delstatsplanlægningsniveau. De negative virkninger kan normalt reduceres effektivt, undgås eller om nødvendigt kompenseres gennem detaljeret planlægning på kommunalt plan eller inden for rammerne af projektrelaterede godkendelsesprocedurer.

Planlagte overvågningsforanstaltninger

I henhold til § 8, punkt 4, punkt 1, ROG, skal overvågningen af de væsentlige virkninger af gennemførelsen af de fysiske planer på miljøet overvåges. Et af formålene med overvågning er at identificere uforudsete, uønskede virkninger på et tidligt stadium og at kunne træffe passende afhjælpende foranstaltninger. Den konkrete art og omfanget af miljøpåvirkningerne fremkommer imidlertid kun ved en konkretisering af planlægningen på de efterfølgende planniveauer, hvis procedurer også er underlagt SMV'en eller vurdering af virkningerne på miljøet (VVM). I denne henseende kan konkrete overvågningsforanstaltninger defineres på disse niveauer.

På delstatsniveau kan de eksisterende overvågningsmekanismer, som rumlig observation og rumlige informationssystemer, informationsforpligtelser for de offentlige myndigheder, miljøatlas Atlas Slesvig-Holsten og tekniske overvågnings- og undersøgelsesprogrammer bruges til at drage konklusioner om delstatsudviklingsplanen vmljømæssige konsekvenser.

Sammenfattende forklaring

Anledning

Der har fundet en miljøundersøgelse sted inden for rammerne af opdateringen af Delstatsudviklingsplan Schleswig-Holstein 2010 på grundlag af en miljørapport. Den fandt sted iht. Delstatsplanlægningsloven Schleswig-Holstein, § 5, stk. 12, i forbindelse med Arealplanlægningsloven, § 8, og i overensstemmelse med Direktivet 2001/42/EU fra det Europæiske Parlament og Råd af 27. juni 2001 om undersøgelsen af visse planers og programmeres indvirkning på miljøet. Miljørapporten er vedlagt som Del D, og er et led i Delstatsudviklingsplan Schleswig-Holstein – Opdatering 2021.

Med opdateringen af Delstatsudviklingsplan Schleswig-Holstein 2010 tilpasses målsætningerne og principperne for arealplanlægningen til udviklingen. Opdateringen skal tage højde for de ændrede rammebetingelser og udfordringer mht. til en bærbare arealudvikling.

Indledningen af opdateringen af Delstatsudviklingsplan 2010 blev bekendtgjort 27. november 2018 i Amtsblatt Schleswig-Holstein, side 1181.

Metodik og indhold

Inden for rammerne af miljøundersøgelsen er de væsentligste virkninger af delstatsudviklingsplanen på følgende beskyttede goder fastlagt, beskrevet og vurderet:

- mennesker, herunder menneskers sundhed,
- dyr, planter og den biologiske mangfoldighed,
- areal, jord, vand, luft, klima og landskaber,
- kulturgoder og øvrige materielle goder, såsom
- den gensidige effekt mellem de førnævnte materielle goder.

Virkningerne på miljøet skal der når alt kommer til alt tages hensyn til inden for rammerne af myndighedernes beslutning ifm. delstatsudviklingsplanen.

Både tekstdelen (A og B) og de grafiske illustrationer (del C) i udkastene til opdateringen af delstatsudviklingsplanen har været genstand for miljøundersøgelse. Både målsætningerne og principperne for arealplanlægningen har været undersøgt mht. deres virkninger på miljøet.

Grundlag for prognosen og vurderingen af miljøvirkningerne var den fortsat gældende Delstatsudviklingsplan 2010 (status-quo-prognose). I denne henseende koncentrerede miljøundersøgelsen sig om de fastlagte momenter som var ændret eller medtaget for første gang, i forhold til delstatsudviklingsplanen 2010.

Den fastlagte opdatering af delstatsudviklingsplanen er overvejende meget abstrakt, hvilket også afspejler sig i miljøundersøgelsen iht. Arealplanlægningsloven § 8, stk. 1, sats 3. På grundlag af planlægningsmålestokken på 1:300.000 (en til trehundredetusinde) i hovedkortet og pga. den høje abstraktionsgrad i udsagnene ved planlægningen kan de

miljømæssige virkninger af opdateringen kun vurderes i grove træk. De beskrives verbalt-argumenterende beskrevet og vurderet i miljørapporten. Fastlagte momenter med konkret arealhensyn bliver bedømt i forhold til deres miljøpåvirkning og med hensyntagen til planlægningsmålstocken tilsvarende mht. arealhensyn.

Detaljerede undersøgelser af miljøpåvirkningerne, der også medtager de gensidige virkninger mere konkret, kan først finde sted på regionalplanlægningens niveau, hhv. ved den kommunale byggeplanlægning eller i allerede påbegyndte tilladelsessager. Desuden kan mulige negative miljøpåvirkninger fra resultater af delstatsudviklingsplanen effektivt undgås hhv. ved en korrekt detailplanlægning på det kommunale plan (arealudnyttelsesplanlægning, bebyggelsesplanlægning) og i tilladelser.

I den udstrækning alternativer til bestemmelserne i udkastene til opdateringen af delstatsudviklingsplanen kunne identificeres og taget med i overvejelserne, er disse ligeledes anført i miljørapporten, og det blev begrundet hvorfor de ikke blev valgt.

Metodikken for miljørapporten er tilpasset rammerne for en scoping-proces iht. Arealplanlægningsloven § 8, stk. 1, nr. 2. Der blev afholdt et scoping-retsmøde den 2. maj 2018.

Foruden beskrivelsen af metodikken og det anvendte datagrundlag indeholder miljørapporten en kort fremstilling af indholdet og de vigtigst målsætninger i delstatsudviklingsplanen samt af delstatsudviklingsplanens hensyn til andre relevante planer og programmer. Derudover vises den aktuelle miljøtilstand og de relevante miljøproblemer. Ligeledes blev målene for miljøbeskyttelsen samt den forventede udvikling, hvis planen ikke ville gå i opfyldelse, angivet. Det centrale i miljørapporten er angivelsen af miljøpåvirkningerne af de enkelte kapitler i delstatsudviklingsplanen. Der gives et resume over grænseoverskridende miljøpåvirkninger samt den samlede plans miljøpåvirkninger. Endelig beskrives planlagte foranstaltninger til overvågning.

Miljøpåvirkninger

Den vedtagne opdatering af delstatsudviklingsplanen har i det store billede både positive og negative miljøpåvirkninger. Dog er totalt set de positive virkninger i overtal. Dette gælder både mht. ændringerne i forhold til Delstatsudviklingsplan 2010 og mht. alle planlagte bestemmelser i deres helhed i delstatsudviklingsplanens planmæssige vedtagelser ved opdateringen. Den areaplanlægningsmæssige koordinering af de forskellige udnyttelseskrav og -interesser i arealet i hele delstaten fører principielt til en koncentration af beboelses- og erhvervsudvikling over på tyngdepunkter, for eksempel hhv. centrale steder og vigtige arealer (forbillede for den decentrale koncentration). Foruden de beboelsesmæssige tyngdepunkter har beskyttelsen af det åbne rum med dennes mangfoldige funktioner i overvejende grad prioritet iht. delstatsudviklingsplanens bestemmelser. Ganske vist er der på den ene side formuleret mange arealkrav med potentielt negative miljøvirkninger (f.eks. boligbebyggelse, erhvervs-mæssig udvikling, udbygning af trafikinfrastrukturen) i delstatsudviklingsplanen. Samtidig vil der for første gang med opdateringen af delstatsudviklingsplanen ske en reduktion af arealanvendelsen

med en fastlagt kvantitativ maksimumværdi. Desuden vil der blive gjort bestræbelser på at beskytte naturen og landskabet i mange vedtagelser som må for arealplanlægningen.

De deraf resulterende målkonflikter kan ikke løses udelukkende i kraft af selve delstatsudviklingsplanen, men skal konkretiseres og afgøres på regionalt og lokalt plan i hvert enkelt tilfælde. Her kan lokale, begrænsede negative miljøpåvirkninger som regel ikke helt udelukkes. Dette gælder især implementeringen af bestemmelserne i delstatsudviklingsplanens opdatering med konkrete byggemæssige foranstaltninger i området udviklingen af beboelsesbyggeri samt nybygning og udbygning af infrastruktur i trafik- og energisektoren. Samtidig virker delstatsudviklingsplanen imidlertid i kraft af de overordnede målsætninger i områderne mobilitet, energiforbrug samt klimabeskyttelse og klimatilpasning til at der på delstatsplan samlet bliver en positiv miljøpåvirkning.

Undersøgelsen giver ikke nogen grundlæggende ændringer i de i betragtning kommende planlægningsmuligheder. Det grundlæggende afkald på planlægning kommer ikke i betragtning, fordi fremsættelsen af delstatsudviklingsplanen overholder et lovmæssigt planlægningspålæg ifølge arealplanlægningsloven og delstatsplanlægningsloven.

Procedure og hensyntagen til fremførte tilkendegivelser

Med bekendtgørelsen af 27. november 2018 har delstatsplanlægningsmyndighederne indledt opdateringen af Delstatsudviklingsplan Schleswig-Holstein 2010 iht. Delstatsplanlægningsloven § 5, stk. 3,

I tiden fra 18. december 2018 til 31. maj 2019 fandt høringsrunden til det første udkast til opdateringen sted. Instanserne med offentlige interesser samt offentligheden havde mulighed for at afgive tilkendegivelser. Også nabodelstater, Forbundsstaten og danske områder blev inddraget. Iht. Delstatsplanlægningsloven, § 5, stk. 6, blev udkastet til delstatsudviklingsplanens opdatering bragt på internettet på høringsplatformen BOB-SH samt udlagt i en måned i distrikterne og de administrativt uafhængige byer. Der kunne indsendes tilkendegivelser skriftligt pr. post eller elektronisk over for delstatsplanlægningsmyndigheden.

I den første høringsrunde blev der indgivet over 2700 tip, forslag eller betænkeligheder til de enkelte indhold i udkastet. Der blev oprettet en oversigt (synopsis) over de forliggende tilkendegivelser til de enkelte afsnit ved hjælp af en databank til styring af tilkendegivelsernes dokumentation. På grundlag heraf blev der inden for rammerne af en afvejning iværksat undersøgelser og vurderinger af tilkendegivelserne samt stillet ændringsforslag til udfærdigelse af det første planudkast.

Som et resultat er der ved den første høringsrunde indgået en række grundlæggende ændringer, så der blev behov for endnu et udkast til opdateringen. Den blev givet med amtsbekendtgørelsen af 30. november 2020 for perioden fra 8. december 2020 til 22. februar 2021 i henhold til Arealplanlægningsloven § 9, og iht. Delstatsplanlægningsloven §5 og § 5a i endnu en offentlig høringsrunde. Den anden høringsproces omkring det andet udkast var begrænset til de i forhold til det første udkast ændrede dele af plandokumenterne iht. Arealplanlægningsloven § 9, stk. 3. I den anden høringsrunde blev der indgivet over 750 tip, forslag eller betænkeligheder til de enkelte indhold i udkastet. De

førte til redaktionelle tilpasninger og aktiveringer, men ændrede ikke på planlægningens grundlag, så der blev ikke behov for en yderligere høringsrunde.

Synopsissen til den anden høringsrunde blev offentliggjort på internettet efter afslutningen af vurderingen med offentliggørelsen af den i krafttrådte Delstatsudviklingsplan Schleswig-Holstein – Opdatering 2021. Således kan man for hver indvending følge med i, hvordan tilkendegivelsen er blevet behandlet. Der har ikke været individuel tilbagemelding på indvendingerne.

Foranstaltninger til overvågning

Angående overvågning er der angivet en række overvågnings-instrumenter i Miljørapporten, kapitel 6. Konkret nævnes følgende instrumenter:

- Observation og fysisk arealplanlægningsinformationssystem,
- Oplysningspligt (ifg. Delstatsplanlægningsloven § 12),
- Miljøatlas Schleswig-Holstein,
- Faglige overvågnings- og undersøgelsesprogrammer.

Angående angivelse af disse instrumenter henvises til udførelserne i Miljølovens kapitel 6.